

Red. cjiunea, Administrația unca și
Tipografia:
BRAȘOVU, piața mare Nr. 22.
Scrisori nefrancate nu se pri-
mescu. Manuscrise nu se re-
trimite!

Birourile de anuțieri:
Brașov, piața mare Nr. 22.
Inserate mai primoscu în Viena
Badoły Mosse, Hansslein & Vogler
(Otto Alnus), Henschel, Alois
Hernal, M. Dukes, A. Oppel, J. Dan-
neberg; în Budapasta: A. V. Gold-
berger, Anton Mezel, Eckstein Bernul;
în Frankfurt: G. L. Daube; în Ham-
burg: A. Steiner.

Prețul inserțiilor: o serie
garmoniu pe o colină 6 cr.
și 80 cr. timbru pentru o pu-
blicare. Publicări mai dese
după tariful și invoieală.
Reclame pe pagina III-a o
serie 10 cr. v. a. seu 80 bani.

GAZETA TRANSILVÂNIEI.

ANUL III.

„Gazeta“ este în fiecare zi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe unu an 12 fl., pe șese luni
6 fl., pe trei luni 3 fl.
Pentru România și străinătate:
Pe unu an 40 franci, pe șese
luni 20 franci, pe trei luni
10 franci.

Se primumără la toate oficiile
poștale din într și din afară
și la dd. colectorii.

Abonamentul pentru Brașov:
la administrație, piața mare
Nr. 22, etagiul I: pe unu an
10 fl., pe șese luni 5 fl., pe trei
luni 2 fl. 50 cr. Cu dășulu în
casă: Pe unu an 12 fl., pe
șese luni 6 fl., pe trei luni 3 fl.
Unu esemplar 5 cr. v. a. seu
15 bani.

Atâtă abonamentele cât și
inserțiile sunt a se plăti
înainte.

Nr. 186.

Brașov, Sâmbătă 19 (31) August

1889.

Brașov, 17 August v.

Călătorii, cari s'au întorsu dela
espoșia din Paris prin Germania,
ne spun că Germanii sunt foarte
necăjiți pe Cehii din Austria, din
causă că pressa cehică a primitu
cu multă rezervă manifestațiunile
făcute în Berlin, cu ocașia vizi-
sitei monarhului austro-ungar.

Acăta animositate față c'unu
popor atât de numeros și insem-
natu din imperiul vecin cu care
Germania vrea să susțină legături
de amicitia și de alianță nediso-
lubile, este o aparițiune, care în
adeveru contrastază multu cu asi-
gurarile, că poporele ambelor
impărății trăescu în cea mai bună
înțelegere.

Dușmănia dintre Germani și
Cehi, care nu se mai opresce la fru-
taria austriacă, este unu simptom
îngrijitor în ceea ce privesce noua
fasă a alianței germano-austriace,
și guvernul Taaffe de sigur că
nu a lucratu pentru potolirea a-
cestei dușmăni, când s'a hotărîtu
de a lua măsura, care a produsu
sensațiune așa de durerosă în si-
nulu Cehilor.

Este vorba adecă de măsura ce a
luat'o, negreșitu în înțelegere cu
ministrul, guvernatorulu Boemiei
în contra reuniunii de lectură aca-
demice a studenților cehici, di-
solvându acăstă reuniune din cau-
să că a trimisū la congresulu
studenților în Parisu delegați și
că totodată a trimisū și o adresă
cătră stundenții francesi scrisă
în limba cehică și francesă. Acăsta
procedere, dice guvernatorulu,
involvă o manifestațiune politică,
er reuniunii academice cehice nu-i
e permisū după statute de a 'și
estinde activitatea și asupra unor
scopuri politice.

Dreptulu formalu în ce privesce
dissolvarea reuniunii academice ce-
hice pôte fi pe partea guvernului.
Acăsta o admitu chiar și foile ce-
hice. Dér măsura din vorbă este
și rămâne unu faptu foarte odiosū
și de-o însemnătate esttraordinară
în împrejurările actuale.

Guvernulu—dice „Hlas Naroda“,
organulu lui Rieger—a întreprinsū
în timpululu din urmă mulți pași,
prin cari poporele se înstrăineză
de guvernū și mai alesu poporul
cehicū se înstrăineză de sistemulu
de față.

O măsură ca acăsta — scrie
„Politik“ — nu lasă nicidecum
ca intențiunile guvernului față cu
poporul cehicū să apară prea
binevoitoare.

Și n'adeveru, nimicū nu jus-
tifică luarea acelei măsuri severe
din punctu de vedere alu echității,
căci manifestațiune din vorbă a Ce-
hiloru pentru studenții francesi s'a
făcutu în nise împrejurări, cari
nu mai obligau pe guvernulu Taaffe
de a-o pune pe cumpăna de aurū.

Dér suntū alții, de cari și d-lū
Taaffe trebuie să țină sēmă și cari
suntū multū mai critici în cum-
pănirea faptelor vecinilor, mai
alesū decă acăștia trebuie să porțe
și „îndatoririle“ de aliați, decătu
ca să trecă cu vederea o mani-
festațiune ca aceea, mai alesū
când ea se făcu pentru Francesi.
Și este bănuelă, că dissolvarea re-
uniunii academice a studenților
cehi a avutū de scopū a dovedi
o deosebită lealitate și atențiune
a guvernului Taaffe cătră șaliații
germani.

Așa dice și „Politik“, că lovi-
tura dată reuniunii de lectură lo-
vesce poporul întregu cehicū și
că de aceea ea vaproduce adēncă
nemulțumire în poporū, care va
primi acea măsură cu mare neîn-
credere.

Și trebuie să fiă mare nemul-
țumirea și neîncrederea în sinulu
Cehiloru decă autoritățile își iau
refugiulu și la confiscarea diarelorū,
ca numai sē-o mai pōtă potoli.

Măsurile guvernului austriacū
luate contra Cehiloru aparū în îm-
prejurările deosebite de astădi ca
o mărturisire, că stăpănirea aus-
triacă vrēndū nevrēndū trebuie să
se plece dinaintea pretensiunilor
opiniunii publice germane, care
reclamă mereu o politică neingă-

duitore față cu Cehi și cu cele-
lalte naționalități slave.

Convingerea, că așa va fi și
nu altfelū dă nascere unei ne-
mulțămiri și desamăgiri în sinulu
Cehiloru, care numai de bunū
augurū nu pōte fi pentru consoli-
darea internă a monarhiei nōstre
poliglote.

DIN AFARĂ

Pressa rusă și visita împăratulu germanū în
Alsacia-Lotaringia.

Semnificativu pentru părerea ce
domnesce în Rusia despre călătoria împă-
ratulu Vilhelm în provinciile renane, e
unū articolu alu fōiei rusesci „Novoje
Vremja“, în care dice, că toate salutările
și ovațiunile, ce i-s'au făcutū împăra-
tulu germanū în Strassburg și în Metz,
n'au pornitū dela poporațiunea indigenă
a Alsăției-Lotaringiei; numai funcționa-
rii și Germanii sosiți acolo în masă au
făcut împăratulu german acele ovațiuni.
Poporațiunea indigenă a Alsăției-Lotar-
ingiei se supune sorții, dér nu s'a împă-
catu cu ea. În fața dispozițiunii Alsă-
Lotaringienilor ar fi multū mai bine,
dice fōia rusescă, să-i lase n'pace și să
nu-i irite prin călătorii, care ar trebui
sē ducă la demonstrațiuni artificiale, ce
ar putē deșchide ranele încă necicatrisa-
te și într'o bună diminiță să ducă la
unū sfērșitū, care pentru Berlinū ar fi
forțe nedoritū. În momentul de față
nici pentru aceea n'a fostū la timpū po-
trivitu călătoria împăratulu Vilhelm la
Strassburg, fiindcă a urmatū aprōpe ne-
mijlocitū după căderea boulangismulu
în Franca, pe care mulți nu numai în
Franca, ci și în Germania îlū conside-
rau sinonimū cu revanșa. Foile germane,
se înțelege, că s'au supăratū de aceste
comentarii ale foi rusesci.

Lege în contra abuzulu cu secretele oficiale.

În Anglia s'a sancționatū o lege
nouă în contra abuzulu cu secretele
oficiale. Legea e forțe severă și pedep-
sesce fără milă și sumarū pe funcționarii,
cari se facū vinovați de unū astfelū de
delictū. E destulū să petrecă unū func-
ționarū într'unū biou, unde n'are drept
a sta, spre a obține informațiuni neîn-
dreptățite, și se pedepsesce cu unū anū
temniță. Comunicarea orī încercarea de

a comunica o informațiune la vr'o per-
sonă, ce în interesulu statutulu n'ar tre-
bui să se comunice în acelu timpū, e
unū delictū ce se pedepsesce ca și celū
dintăiu. Luarea neindreptățită de pla-
nuri ale unei fortărețe, unui arsenalū,
unei factorii, unei schele orī unei tabere
se consideră ca delictū. Delictulu comu-
nicării de secrete oficiale e o felonie,
decă primitorul ei e unū statū streinū,
și pedepsă în acăstū casū variēză între
arestū de doi ani și închisōre corecțio-
nală pe viețā.

Inarmări bulgare.

„Correspondance balcanique“ dela
11 Augustū e informată, că d. Kisselef,
ca delegatū bulgarū, a intratū în ne-
gocieri cu o fabrică de arme din Belgia
pentru furnitura unei cantități însemnate
de puscī Berdan. Afacerea pare chiar
sē fi încheiată și fabrica susū mențio-
nată s'a obligatū să furnizeze 50,000
puscī cu prețulu de 64 franci bucata.
Fabrica a depusū o cauțiune de 100,000
franci. D-lū Partl, inginerū mecanicū din
Sofia, a plecatū la Viena, însărcinatū
fiindū de guvernulu bulgarū să cumpere
10 milioane cartușe și pentru acăstū scopū
elū duce cu sine o pușcă Berdan ca
modelū.

Unū apelū alu lui Boulanger.

Se scie, că alegerile de deputați
pentru parlamentulu francesū se vorū face
la 22 Septemvre n. Boulangistii, cari se
numescū partidū naționalū, publică cea
dintăiu listă de candidați pentru depar-
tamentulu Senei. Boulanger recomandă
pe candidații sēi cu următorulu apelū:

„Alegătorilor! Vē presentămū nu-
mele candidaților, cari în cercurile de-
partamentulu Senei vorū sprijini lupta
pentru republica națională. Acăști băr-
bați suntū devotați republicei și demni
de încrederea d-vōstră. Cu acăștia oca-
siune vremū să lăsămū la o parte or-
ce cestiune de persoană și să ne conducem
numai de ideile concordiei, unirei și di-
ciplinei, care ne vorū asigura victoria.
Deja la 27 Ianuarie v'ați făcutū cunos-
cută voința vōstră. Ađi ca și atunci,
ađi încă pōte și mai multū, vreți re-
vișuirea constituțiunii și sfērșitul unui
regimū, care compromite republica și
ruinēză patria. Voiți în fine dispariți-
unea senatulu desonoratū. Camera, care

FOILETONULŪ „GAZ. TRANS.“

Capitulul alu XVII-lea

și celū de pe urmă din partea a VI-a a
„Memoriulu“ lui Iosifū Sterca Șulășin,
care se va publica mai târziu.

(Urmare.)

Cine umblă multū, pășcesce multe.
Intr'una din zile, pornisemū d'acasă cu
scopū, ca să nu mă întorcū decătu de-
sēră. Voiamū să scapū de căldură și de
mirosulu celū neplăcutū, ce se răspân-
desce prin fumulu cărbunilorū, care se
întrebuințēză în locū de lemne de focū.

Am pornitū fără nici unū program
d'acasă. Tovarāși așii în totă bună vre-
mea; Nemții suntū pasionați turiști.

Trecēndū prin cetate, vedū din de-
părtare unū protopopū cu brău roșu, clă-
tinându-și burta bine hrănită, venindū
spre mine.

Bucuria mea, nu vorbisemū de multū
romănesce, imi era dorū ca să vorbescū.

Am mersū dreptū spre dēșulu și
i-am strigatū din depărtare:

— Salutare reverendissime! de unde
sunteți?

— Nyema, Nyema, dișe elū, scutu-
rându-și mâna, apoi încunjurându-mē s'a
depărtatū.

— Nyema!? Deh! alū lui
sē fi!

Ce dihaniă va mai fi și acăstū cu-
cernicū cu nasulū roșu, ca brăulū lui,
cugetai în mine, apoi mi-am urmatū
calea.

Am începutū a urca dēlulū; la unū
locū frumosū m'am pusū ca să odih-
nescū pe o bancă.

Peste vre-o căte-va minute, se ap-
pie doi domni de mine, unulū urca, altulū
scobora dealulū.

M'au salutatū și s'au pusū pe bancă.

Din vorbă n' vorbă, în urmă mă în-
trebă celū ce scobora dealulū:

— Departe e țera d-tale de aici?

— 300 de miluri.

— Forțe departe, cu atăta mergi

până în Rusia. Și de unde ești d-ta?

— Din Transilvania.

— Aveți încă multū d'a suferi dela
Turoi? mă întrebă elū, cu unū aerū de
mare etnografū.

— Nu! De două sute de ani nu mai
avemū nimicū d'a face cu ei.

Omulū meu se uită la mine cu de-
amăritulū apoi continuă:

— Cum sunteți mulțumiți cu tînē-
rulu d-vōstră rege, cu Milanū?

— Atăta ne-ar mai lipsi!

— Cum, dér nu ești Sērbū?

— Nu, eu suntū Românū.

— Ah! Unser Karl.

— Nu, Franciscū Iosifū.

— Se pōte? Transilvania se ține
încă de Austria?

— Dela anulū 1866 se ține de Un-
garia.

— Suntū și în Ungaria Romāni?

— Trei milioane.

— Respectabilū numărū; Ungurii
vorū fi vre-o 25 milioane,

— Numai 6*) milioane.

*) Cu Jidovi și cu Armeni cu totū. Red.

— Cum, dér Ungaria nu e jumătate
din monarhiă?

— Ba da; dér precum în Austria,
astfelū și în Ungaria rasa domnitōre se
află în minoritate.

— Ah! jetzt geht mir ein Licht auf.

— D-vōstră vorbiți de depărtare, —
luă cuvēntulū celū ce urcase dēlulū, —
ce să dicū eu, care am călătoritū păn'aci
șese mii de miluri.

— De unde ești d-ta? îlū întrebai eu.

— Din America.

— Și ce ești acolo?

— Croitorū.

— Bine trebuie să'ți mērgă meseria,
decă poți să'ți permiți unū astfelū de
lucșū.

— Ar merge, când așū fi săntosū;
dér vai de mine, suntū unū omū neferi-
citū, toate le-au cercatū medicii cu mine.
Acuma o s'o mai cerū și acăsta mai pe
urmă.

— Ce bōlă ai?

— Nu sciu, am brōscă sēu șōrece
în stomachū.

se va alege, nu va fi nici o adunare legislativă, nu va lucra legi, nici adunare constituantă nu va fi. Ea va avea unicul mandat, d'a obține convocarea unei adunări constitutive prin votul universal. Mandatul e simplu, d'er se cere patriotism și hotărâre. Rămâneți uniți, rămâneți disciplinați, asta-i condițiunea necesară a succesului, și nimic nu va rezista voinței voastre suverane. (Semnat: Generalul Boulanger, președinte al comitetului republican național.)

În lista ce urmăzează se află numele celor mai de frunte boulangiști. În arondismentul 5 candidază Naquet, în alți 15 Laguerre, în alți 20 Rochefort și în alți 18 (Montmartre) Boulanger.

Sorbia și Bulgaria se amenință.

Un comunicat oficial bulgar dăce, că comanda de 10,000,000 cartușe și de 30,000 puști Berdan s'au decis să se dădească numai pentru a umple golul pricinuit de ultimul război. Comunicatul spune, că guvernul bulgar socotește ca nefolositor să răspundă la amenințările de invasiune ale diarelor oficiale sârbesci, căci trebuie ca să se aducă aminte încă Sârbii de evenimentele din 1885 (Slivnița.)

Misiunea Regelui Menelik la Roma.

La 28 August Regela Italiei, înconjurat de principele regal, de miniștri și de casa civilă și militară a primit la Quirinal misiunea soană.

Șeful misiunii, Mukonen, aremisă suveranului Italiei o scrisoare a regelui Menelik și a dădit: „Regel meu m'a însărcinat să prezint Maiestății Voastre expresiunea simțimentelor sale de amiciție. Regele meu este acum stăpân pe întreaga Etiopia. Voesce să întrețină cu guvernul vostru cele mai bune legături și, pentru ca să fie constante, a semnat tratatul de amiciție și de comerț. Ceru în numele regelui meu înalta protecțiune a Majestății Voastre, pentru ca pacea și liniștea să domnească de acum înainte în Etiopia și în posesiunile italienești vecine pentru binele și dezvoltarea comerțului nostru mutual. Regele meu voește pacea, d'er pot asigură pe Majestatea Voastră, că inamicii Italiei vor fi și inamicii noștri.“

Regele Umberto a răspuns: „Cu o mare satisfacție am ascultat cuvintele d-tale. Suntem amici credincioși de multă timp și vom rămâne totuși așa. Garanțiile duratei acestei amiciții sunt: tratatul încheiat pentru binele comun al celor două regate, și protecțiunea ce o acordăm, eu și guvernul meu țerei voastre, căreia urăm într'un mod sincer pace și prosperitate.“

Trupele rânduite în fața palatului au făcut misiunii onorurile militare.

SCIRILE PILEI.

Cale ferată nouă. Deputatul dietal

contele Dominik Teleki, în unire cu fișpanul Banff dela Bistrița-Năsăud, are de gând să construiască o cale ferată, care să atingă com. nele Dorna, Căndreni, Dorna-Vatra, Anisetri, Iacobeni, Poștorita și Sadova, să meargă până la Câmpulung, acolo să se împreune deoparte cu calea ferată locală bucovină, de altă parte cu calea ferată Betlén-Valea Soseșului prin mijlocirea căii ferate ce are a se construi ca continuare dela granița ardelă. Pentru calea ferată Betlén-Ciuma ce are să ducă pe teritoriul de graniță ardelă, proiectanții au primit concesiune d'a face lucrările pregătitoare, er pentru ducerea căii ferate pe teritoriul bucovin au făcut pașii necesari la ministerul austriac.

Ministru Croației și Slavoniei fără portofoliu pe lângă guvernul ungueresc, în locul răposatului Bedecovic, e numit Emerich Iosipovic.

Trăsnet. Ni-se scrie din Cetatea de Baltă: În 10 August n. a trăsnet în șura lui Niculae Cuciu Hobari, și acesta mai ca din senin, căci ploia a fost numai ca o rouă. A ars șura totă, fânul cât l'a avut tot și paie; alte celea fiind timpul liniștit nu au mai ars.

Demonstrația antidinastică. Într'o adunare plenară extraordinară a reprezentanței orașului Clușiu s'a hotărât, să numească pe Kossuth cetățen de onoare al orașului Clușiu.

Școala industrială a comunei Brașov. Din raporturile acestei școle rezultă, că în anul școlar 1888/89 au fost 439 școlari, cu 82 mai puțin ca în anul precedent, între cari 4 calfe și 435 învățați. După naționalitate se împart: 234 Germani, 152 Români, 53 Unguri.

Foc. În comuna Reti din com. Treiscaune au ars la 24 August n. 40 de edificii.

Dela congresul de terapeutică. D-l colonel Dr. Petrescu, directorul spitalului militar și profesor la facultatea de medicină din Bucuresci, s'a întors din Paris, unde fusese trimis de ministrul de resbel spre a asista la congresul de terapeutică. „Naționalul“ spune, că eminentul doctor și profesor a prezentat congresului mai multe lucrări și experiențe ce a făcut la spitalul militar. D-sa a fost viu felicitat de membrii congresului.

„Corespondența Gaz. Trans.“

Cetatea de Baltă, August 1889.

Timpul până acuma în total a fost nefavorabil; din primăveră, de

prin fruntea aratului de cucuruz, pela noi și jur n'a mai ploaie așa, ca pământul să se sature și să se umezească deplin. Fânul la rituri a fost puțin, la fâneațe mai nimic, grâu, secară și ovășul (alac) și orz pela noi numai foarte rar se sementă în cantitate a fost numai pe jumătate ca în anul trecut și calitatea mijlocie: pe piețele din Dicio-Sântu-Mărtin, Mediaș și Blășiu se vinde hectolitru de grâu cu 5 fl. 50 cr., 5 fl. 25 cr. și 5 fl.; secara cu 3 fl. 75 cr. și 3 fl. 50 cr.; ovășul cu 2 fl. și 2 fl. 25 cr.

Cucuruzul, care a fost sementat în frunte, se arată de mijloc bun, er care s'a sementat în mijloc și mai târziu, de tot slab, nu promite îmbunătățire; viile promit prospecte mai îmbucurătoare. În general vorbesc oamenii, că avem jumătate de fomete.

În 1 (18) l. c. s'a început la Cetatea de Baltă târg de oi, și a ținut până în 5 (18); oi au fost multe, s'au vândut înse puțin și fără preț; părechia de berbeci, cari la alte târguri și în alți ani se vinde cu 10—12 fl. v. a., acuma s'au vândut numai cu 6 fl. și fl. 25 cr., asemenea și oile. Poporul, pentru ca esecutorii de dare, cari așteptă ca pe spină expirarea opreliștii ministeriale, se nu le vândă bucatele și mai târziu se nu le cumpere cu preț înalt, mai bine și-au lăpădat oile. Târgul de vite, care s'a început în 6 (18) l. c. încă a fost foarte slab, în toate trei zilele s'au liberat numai 750 bilete; s'au vândut puțin și vaci sterpe grase, apoi mai mulți viței frumoși și mai tineri de trei ani. În copilărie — mi-aduc aminte — la târgul (bâciul) din August și la cel așa numit: al Rusaliilor, într'o singură zi se scoteau câte 800 părechii de boi tot fruntea, acuma în toate trei zilele, din totă specia de vite, nu s'au vândut nici 800 de capete; acesta e un semn învederat despre sărăcie și lipsa populului; și totuși marfa și negoșul în ziua târgului au fost scumpe; pentru o părechie de opinci de mijloc bune, poporul nostru plugar căută a-și vinde 1 felderă de grâu frumos; asta — pe când vitele și toți articuli noștri de vândare sunt foarte eftine — nu ne vine la socotă.

Gavrilu-pașa de Betlean, fișpanul comitatului nostru, al Târnavei mic, cu măiestria săi din comitat, după cam s'a fost amintit și mai în anul trecut în „Gazeta Trans.“ Nr. 28, sunt miraculoși inventori de lucruri țintitoare la „ușurarea“ sarcinilor populului, la „bunăstarea“ aceluia și prin urmare la „fericirea“ întregului comitat; de astfel sunt:

1) Edificarea caselor comitatului, un edificiu grandios ca un Babilon, fără de care — după darea de socotă a stăpânilor puternici, Comitatul nostru în comparațiune cu altele ar fi fost nu mai o nimica. Labirintul e aproape de terminare și costă cam 107.000 fl. v. a. ban încasați prin repartițiune pe popor.

2) Facerea comitatului de membru fundator la faimosul „Kultur-egylet“ din Clușiu, cu considerabila sumă de 10.000 fl. v. a. erăși executată de pe poporul contribuitor. Nu ne mai ajung datele și fiind că ne trag și succese pe seama unor reuniuni și întreprinderi, dela cari nu tragem nici

un folos, ci numai rău, ne întristăm foarte! Kultur-egylet-ul din Clușiu, după lauda de sine, e răspânditor de „lumină“, „cultură“ și „civilizațiune“ naționalităților din patriă, dăc așa, pentru că Maghiarii — de acestea îndopându prea destule — abia mai pot găsi, sunt săti și plini până în gâtlegiu; cu toate acestea — noi lăsați numai de noi — pentru astfel de „lumină“, „cultură“ și „civilizațiune“, bucuroși nu ne-am fi vândut grăunțele din gura pruncilor, mănceși friptă cultura și lumina lor, nouă nu ne trebuie.

3) Între altele multe, despre cari în alte comitate nici nu pot visa — totu iscoditori miraculoși — avem și darea pe căni. Încă prin 1887 se vorbea despre această dare chiar și după titula ei „plăcută“, cu carea iscoditorii se pot fali și aprobatorilor servescă-le spre distinsă onoare; contra acestui fēt din părinți păgâni, mulți din comitat, chiar și Maghiarii cinstiți după cum s'a vorbit, cu dare de mână, au protestat și nu au lăsat a se boteza pe legea lor, din care cauză, pe atunci cu data dintăiu a rămas lipsit de înaltă confirmare, după carea politici noștri juriști din comitat scutorii bine de a suci și răscuci, ca, decă în astă privință n'au luat inițiativa, cel puțin se nu lipsescă din locul al II-lea și așa să rămână cu buze umflate, ceea ce mult le-ar fi detras, cu „deșteptăciunea“ lor, folosindu-se de dicala: „Cine n parte, parte și face“, au întors pe dos, și opoziționalilor li-au astupat gurile scutindu-i dela îndatorirea de a plăti.

Etă cam cum sună legea întorsă: „Cei cari au curte și grădină (loc intern), într'o masă, în mărime de 800⁰ are dreptă să țină un câne fără de plată; cel care are un jugră, doi câni; și așa mai încolo; er toți ceilalți (afară de păstori și oieri cu oi în număr de peste 20 capete, cari pot ține câte unul sau doi după număr) sunt dator a plăti câte 2 fl. v. a. pentru fiecare câne pe an.“ Astfel legea dării pe căni fiind întorsă, mai mari „competenți“ considerându-o de salutară, o au aprobat.

În anul trecut, cam prin luna lui Martie, antistia comună a fost făcută evidența cânilor, împărțind pentru fiecare câne monetă de pleu (tinichea) bătută acolo la comitat cu imprimarea anului și a numărului, și de atunci în privința dării pe căni nu ne-a mai recercat nimenea până la începutul anului curent; oamenii dăceau, că încercarea de a pune dare pe căni au fost numai vorbe goale, așa ca în risă și jucărie copilărescă, că cine a mai și audiat de dare pe căni, ba mulți de aceea și-a fost uitat cu totul. Numai etă că în luna lui Martie a. c. notariul comună a dat ordin judei ca în timpul cel mai scurt să încaseze darea pe căni. Judele a incredințat afacerea juratului mare cu impunerea, ca pentru suma de 2 fl. v. a. de un câne să iee câte 4 felder de bucate. Juratul mare, strădalnic în a-și implini porunca, cu putere dă pe la coșurile noastre; fiind acuma în timp de primăveră, timpul de a eși la lucru în câmp, pe când bucatele s'au puțin, ba la unii ne și lipsesc cu totul, ne-am însăpăimântat și cu drăia am alergat la viceșpanul, unde ni-am rugat ca: „precum dela îndatorirea de

Cu voi n'o să-mi perdă timpul, cugetai în mine; i-am salutat și m'am depărtat.

Avem eu un loc, unde mergem adesea s'era și diminea, la anumită oră, când sciam că iesu căpriorele din brădet și în fuga mare trec peste o luncă, ca să bée apă dintr'o adăptore, făcută anume ca să se adune apă de ploie, căci în acele păduri nu se află nici un riu, nici un izvor.

Un singur riu este, care curge prin cetate.

Bietele animale duc mare lipsă de apă.

Întreaga cetate, precum și cele îndepărtate case și restaurațiuni se provăd prin țevi subterane cu apă, care dintr'un colosal rezervoriu se aruncă prin puterea aborelui în cele mai înalte locuri.

E o adevărată minune acesta, care a costat două milioane.

Când căpriorele vedu s'eu simțiau pe cineva, atunci avem să așteptăm mult, an'ce eșiau; atunci imi scotem flu-

erița și chieam găinușile. Astfel imi petrecem de minune.

Vânătorii, silvicultorii mă cunosc toți și și petrecu bucuros cu mine.

M'am dus d'er la locul meu; pe bancă ședea un om, în apropierea d'ensului era un măgar prins la o căruță.

— A d-tale e trăsura?

— Nu! eu 'să servitor. Magistratul întreține 10 trăsuri cu măgari, noi avem 8 fl. pe lună și mâncare, pentru trăsura se plătesc 3 fl. pe o jumătate de di, pe ziua întreagă 6 fl. Hei, d-nule! rele zile pentru omul sărac; de multe ori se pune în trăsura câte un hoiț de om, bietul măgar nu-l poate trage, atunci trebuie să trag și eu alături cu măgarul. Aici câștigă măgarul mai mult ca omul.

— Fii liniștit, prietine, în țera mea încă se întâmplă, că „măgarul“ câștigă mai mult ca „omul“.

Între acestea sosesc două dame engleze tinere și frumoșe, se pun în trăsura și se depărtează.

Abia pornesc, sosesc și trece pe

dinaintea mea un Englez călare pe un măgar.

Din depărtare se audia, cum sufla și gâfăia bietul animal, cu limba scosă, nu mai putea de căldură și ostenelă.

Englezul era un monstru, o clăie de carne. Avea un obraz roșu, ras, ca un bostan mare. Cu o mână ținea palaria și se răcorea; în cealaltă avea batista și și ștergea sudorile. Peptarul îi era desbumbat, sufla ca un locomotiv. Un călăuz ducea măgarul de căpăstru.

Cât l-am vădit, mi-a venit aminte poesia lui Petöfy:

Megy a juhutz szamarán, földig és a labá.
Nagy a komasz, de nagyobb a holdog-talansága.

(Mergă ciobanul trăinduși picior-rele pe măgarul său călare.

E mare nătărăul, d'er prostia lui e [și mai mare.]

Am ris de nu mă mai putem opri.

Etă că vine în urma Englezului un domn, care abia și putea stăpâni risul. Se pune lângă mine și-mi dăce în limba germană:

— În Anglia l'ar da poliția jos de pe măgar și l'ar pedepsi; aici nu-i are nime grija. Escandalu să maltrateze astfel pe un biet animal.

— În țera mea poliția asemenea nu i-ar ave grija; d'er s'ar lua toți copii după el și l'ar batjocuri, de sciu că i-ar trece de altă-dată voia, de a se espune la risul lumei.

— Din ce țară ești d-ta?

— Din Ardelă.

— Ah! interesant. Ești Sas?

— Nu!

— Maghiar?

— Nu, sunt Român.

— Forte mă bucur, că nu ești nici Sas, nici Maghiar, cu deosebire că am dat de un om, dela care pociu afla ce eu doresc. Spune-mi, te rog, este adevărat ceea ce Schulvereinul a scris despre persecuțiunile Sașilor, și peste tot despre purtarea Maghiarilor?

Omul meu, se vede că nu sementă cu compatrioții săi din Germania, cu cari am conversat până aci. Acesta scie unde se află Ardelul.

Cancelaria Negruțu

în Gherla—Sz.-ujvár—Transilvania

DESCHIDE ABONAMENT PE ANUL 1889

1,52—22

la

AMICULU FAMILIEI. Diarū beletristicū și enciclopedicū-literarū — cu ilustrațiunī. — Cursulū XIII. — Apare în 1 și 15 di a lunei în numerī câte de 2—3 cōle cu ilustrațiunī frumōse; și publică articlii sociali, poesii, romane, schițe, piese teatrale ș. a. — mai departe tracteză cestiuni literare și științifice cu reflesione la cerințele vieții practice; apoi petrece cu atențiune viața socială a Românilorū de pretutindenea, precum și a celorlalte poporațiuni din patriă și străinătate; și prin glume, în mare parte ilustrate, nisuesce a face câte o oră plăcută familiei strivite de grijile vieții; și preste totū nisuesce a întinde tuturorū indiviđilorū din familiă o petrecere nobilă și instructivă. — Prețulū de prenumerațiune pre anulū întregū e 4 fl., pentru România și străinătate 10 franci, lei, plătibili și în bilete de bancă ori marce postale.

PREOTULU ROMÂNŪ. Diarū bisericescū, scolarū și literarū — cu ilustrațiunī. — Cursulū XV. — Apare în broșuri lunare câte de 2½—3½ cōle, și publică portretele și biografiile arhierilorū și preoțilorū mai distinși, precum și alte portrete și ilustrațiunī, — mai departe articlii din sfera tuturorū științelorū teologice și între aceștiia mulțime de predice pre dumineci, sârbători și diverse ocașiunī, mai alesū funebrale, — apoi studii pedagogice-didactice și științifice-literari; și în urmă totū soiulū de amănunte și sciri cu preferința celorū din sfera bisericescā, scolaricā și literarā. — Prețulū de prenumerațiune pre anulū întregū e 4 fl. — pentru România 10 franci — lei, plătibili și în bilete de bancă ori marce postale.

Colectanții primescū gratisū totū alū patruea esemplarū.

Numerī de probă se trimițū gratisū ori-cui cere.

Totū de aci se mai potū procura și următoarele cărți din editura proprie:

Renascerea limbei românesce în vorbire și scriere învederită și aprețiată de Dr. Gregoriu Silași. (Op complet). Broșura I. II. și III. Prețulū broș. I. II. câte 40 cr. — Broșura III. 30 cr. Tōte trei împreună 1 fl.

Merinde dela școlă sēu invēțaiuri pentru poporū culese din diarulū unui scolarū de Dr. Georgiu Popa. — Opulū acesta, pentru povēșuirile lui valorōse, are sē ocupe unū locū de frunte în bibliotecile nōstre populare. D-lū autorū a avutū nimerita idee, de a publica prin opulū de față unū diarū de școlă, ce și-lū făcuse ca elevū de anul I alū școlēi populare superiōre din Cămpeni, va se dīcă pe când era în alū 4-lea anū de școlă. În acestū diar se cuprindū diferite impresiuni din copilăria, atātū din școlă câtū și afarā de școlă: o colecție bogată de diferite povēșuiri primite dela invēțătorulū sēu, pe cari autorulū le-a prelucratū și desvoltatū cu multă îngrijire. Cele mai fundamentale principii cu privire la morală, religiune, naționalitate, igienă, economie, istoriă etc. etc. se aflū în acestū opū, așa că singurū numai câteva din cele 32 capitule, cum ar fi d. es. capitulul despre fumatū, despre curățirea trupului etc. ar fi de ajunsū pentru a merita sē nulipsescā din niōi o bibliotecă populară românescā. Opulū cuprinde 289 pagine 8° — Prețulū unui esemplarū cu porto-francatū e 1 fl. 10 cr.

Barbu cobzarulū. Novelă originală e Emilia Lungu. Prețulū 15 cr.

Puterea amorului. Novelă de Paulina C. Z. Rovinaru. Prețulū 20 cr.

Idealulū perdutū. Novelă originală de Paulina C. Z. Rovinaru. Prețulū 15 cr.

Opera unui omū de bine. Novelă originală. — Continuarea novejlei: **Idealulū pierdutū** de Paulina C. Z. Rovinar. Prețulū 15 cr.

Miseriile sociale. Novelă de Paulina C. Z. Rovinaru. Prețulū 20 cr.

Fântâna dorului. Novelă populară de Georgiu Simu. Prețulū 10 cr.

Codreanū craiulū codrului. Baladă de Georgiu Simu. Prețulū 10 cr.

Ultimulū Sichastru. Tradițiune de Georgiu Simu. Prețulū 10 cr.

Bunica și Nepoțelulū. Schiță din sfera educațiunei. După Ernest Legouvē G. Simu. Prețulū 10 cr.

Probitatea în copilăria. Schiță din sfera educațiunei. După Ernest Legouvē. Prețulū 10 cr.

Elū trebue sē se însōre. Novelă de Maria Schwartz, traducere de N. F. Negruțu. Prețulū 25 cr.

Brandă sēu Nunta fatală. Schiță din emigrarea lui Dragoșū. Novelă istoricā națională. Prețulū 20 cr.

Numeri 76 și 77. Narațiune istoricā după Wachsmann, de Ioanū Tanco. Prețulū 30 cr.

Hermanū și Dorotea după W. de Goethe, traducțiune liberă de Constantinū Morariu. Prețulū 50 cr.

Ifigenia în Tauria. Tragediă în 5 acte după Euripide, tradusă în versuri de Petru Dulfu. Prețulū 30 cr.

Carmen Sylva. Prelegere publică ținută în salele gimnasiului din Fiume prin Vincențiu Nicorā, prof. gimnas. — Cu portretulū M. S. Reginei României. Prețulū 15 cr.

Poesii, de Vasiliu Ranta-Buticescu. Unū volumū de 192 pagine, cuprinde 103 poesii bine alese și arangiate. Prețulū redusū (dela 1 fl. 20 cr.) la 60 cr.

Trandafirī și viorele, poesii populare, culese de Ioanū Popū Reteganu. Unū volumū de 14 cōle. Preț. 60 cr.

Tesaurulū dela Petrōsa sēu Cloșca cu puii ei de aurū. Studiu archeologic de D. O. Olinescu. Prețulū 20 cr.

Biblioteca Sătenului Românu. Cartea III și IV, cuprindū materiī fōrte interesante și amuzante. Prețulū la ambele 50 cr. — câte una deosebi 30 cr.

Biblioteca Familiei. Cartea I. Cuprinde materiī fōrte interesante și amuzante. Prețulū 30 cr.

Colectă de recepte din economiă, industriă, comerț și chemiă. Prețulū 50 cr.

Economia pentru școlēle popor. de T. Roșiu. Ed. II. Prețulū 30 cr.

Spicuire din istoria pedagogiei la noi — la Români. De V. Gr. Borgovan. Prețulū 15.

Manualū de Gramatica limbei române pentru școlēle populare în trei cursuri, de Maximū Popū, profesorū la gimnasiulū din Năsēudū. — Manualū aprobatū prin ministeriulū de culte și instrucțiune publică cu rescriptulū de data 26 Aprilie 1886, Nr. 13,193. — Prețulū 30.

Nu mē uita. Colecțiune de versuri funebrale, urmate de iertăciuni, epitafiă ș. a. Prețulū 50 cr.

Carte conducătoare la propunerea calculărei în școlă populară pentru invēțătorī și preparanđi. Broș. I. scrisă de Gavrilū Trifu profesorū preparandialū. Prețulū 80 cr.

Catechese pentru pruncii școlari din școlēle populare. După George Mey preotū în Schōrzkirch din diecesa de Rottenburg de Titu Budu parochū gr. cat. în Satu-Siugatagu, protopopulū distr. Mara, adm. Vicarialū alū Maramureșului etc. etc. Edițiunea II. Prețulū unui esemplarū cu porto francatū 1 fl. 05 cr.

Din trecutulū Silvaniei. Legendă de Victorū Russu. Prețulū unui esemplarū cu porto francatū 1 fl. 05 cr.

Prin mōrte la victoriă. Comediă într'unū actū. După A. Kotzebue localisatā de Irina Sonea n. Bogdanū. Prețulū unui esemplarū 10 cr.

Influința mândriei. Novelă de Paulina C. Z. Rovinaru. Prețulū unui esemplarū 30 cr.

Cuvēntări bisericescī în tōte sērbătōriile de peste anū de Ioanū Papiu. — Unū volumū de peste 24 cōle 8° mare, hărțiā fină. — Numele d-lui I.

Papiu este multū mai bine cunoscutū clerului românu, decâtū sē fiā de lipsă a mai recomanda acestū nou productū alū d-sale. Clerulū românu a invēțatū a'i aprețui scrierile d-sale pentru însemnata lorū valōre literarā. — Noulū tomū de predici întrece însă tōte volumurile de predici e date până acum, prin întocmirea sa — avēndū o notiță istoricā la fie-care sērbătōre, — care arată timpulū introducerei, fazele prin cari a trecutū și modulū cum s'a stabilitū respectiva sērbătōre. — Prețulū unui esemplarū cu porto francatū e 2 fl. v. a.

Cuvēntări funebrale și iertăciuni pentru diferite casuri de mōrte, întocmite de Ioanū Papiu. — Acestū volumū de peste 24 cōle cuprinde: 8 cuvēntări acomodade pentru ori-ce casuri ordinare de mōrte, 4 pentru casuri ordinare de mōrte întâmplante în timpuri diferite ale anului, 10 la casuri ordinare însă mai special de mōrte, 4 la înmormântarea omenilorū bătrāni, 5 la înmormântarea pruncilorū, tinerilorū și a junilorū, 9 la casuri de mōrte special; — apoi pe mai bine de patru cōle urmēzā o mulțime de iertăciuni precedate de o introducere generală în iertăciuni, și anume: 1 iertăciunile bărbatului dela muierē, 2 — a muierēi dela bărbatū, 3 — a părintelūi dela fii, 4 — a mamei dela fii, 5 — a fiilorū dela părinți, 6 a fratelūi sēu surorēi dela frați și surorī, 7 — a nepoțilorū dela moși, moșe, bunī, bune, străbunī, străbune, 8 — a nepoțilorū dela unchiu și mătușe, 9 — dela nēmuri și consāngenī mai depărtați, 10 — dela consoți de aceeași ocupațiune, 11 — dela binefăcētōri, amici, cunoscuți și dela toți creștīnii adunați. Recomandāmū clerului românu acestū bogatū volumū de cuvēntări funebrale și iertăciuni lucrute amēsurate tuturorū cerințelorū preoțiimei fungente la casuri funebrale. Prețulū unui esemplarū speditū franco e 2 fl. v. a.

Cuvēntări bisericescī, tomulū III, scrise de Ioanū Papiu. — Acestū tomū cuprinde predici pe Dumineci și se estinde pe 12 cōle 8° mare. — Prețulū unui esemplarū speditū franco e 1 fl. v. a.

Orientele catolicū sēu concordantele tradițiunei în douē limbi — românu și latină, tracteză despre primatulū bisericeii și se estinde pe 22 cōle 8° mare. — Scrisū de Ioanū Papiu. — Opulū acesta a fostū recensatū favoritorū și lăudat și de foile străine. — Prețulū unui esemplarū speditū franco e numai 1 fl. 50.

Resultatele filosofiei sēu cunoscīntele cele mai de frunte despre natura spirituală a omului, despre relațiunile și scopulū lui espuse în modū popularū de profesorulū Dr. Iosifū Frapportū și prelucrate în traducere liberă (cu facultate dela autorulū) de Ioanū Papiu. — Acestū opū, care se estinde pe 11, cōle 8°, e fōrte acomodată ca premiu pentru cei ce absolvā școlā populară,

se vinde cu prețulū numai de 50 cr esemplariulū speditū franco.

Manualū cateheticū pentru primii ani scolasticī, prelucratū după I. A. Fritz de Basiliu Rațiu, fostū profesor de s. scripturā, cateheticā și metodica în seminariulū archidieceșanū din Blășiu, actualmente vicarū archiepiscopescū în Făgărașū. — Acestū opū de mare însemnătate pentru literatura cateheticā româna este o prelucrare liberă, schimbândū unele aplicări practice cu altele recerute de relațiunile și lipsele băiețilorū noștri, ăr ceremoniele bisericescī înlocuindu-le cu cele prescrie și usitate în biserica nōstrā românu. În note se arată și procederea ce are sē a observe catechetulū față cu discipulii sēi. Acēstā scriere are sē fiā unū îndreptarū în mâna catechetilorū, invēțătorilorū și a părințilorū la instrucțiunea religiōsā-morală, ce au sē a dea nicilorū băieți. — Prețulū unui esemplarū din acestū opū, — care portā clausula aprobărei prea ven. Ordinariatū metropolitanū din Blășiu și care cuprinde 222 pag. 8°, avēndū mai multe poesii în textū, — este 1 fl.

Omiliile celui dintre sfinți Părintelū nostru Ioanū Gurā-de-Aurū la epistolele sfântului apost. Paulū cătrā Titu și Filemonū. Traduse de Constantinū Morariu. Prețulū unui esemplarū cu porto francatū e 60 cr.

Dumnezeesca liturgiē a celui dintru sfinți părintelū nostru Ioanū Chrysostomū compusā din operele aceluī sântū părinte, de Ioanū Boroșiu parochū gr. cat. și ases. consist. Prețulū unui esemplarū cu porto-francatū e 40 cr.

Cele mai eftine cărți de rugăciuni:

Mărgăritarulū sufletului. Carte bogată de rugăciuni și cântări bisericescī, fōrte frumosū ilustrată. Prețulū unui esemplarū broșuratū e 40 cr., legatū 50 cr., legatū în pânză 80 cr., legatū mai fin 1 fl., legatū în piele 1 fl.30, în legătură de luxū 2.50—2.80

Miculū mărgăritarū sufletescū. Cărticicā de rugăciuni și cântări bisericescī — frumosū ilustrată, pentru pruncii școlari de ambe secșele. Prețulū unui esemplarū broșuratū e 15 cr., — legatū 22 cr., legatū în pânză 26 cr.

Cărticicā de rugăciuni și cântări pentru pruncii școlari de ambe secșele. Cu mai multe icōne frumōse. Prețulū unui esemplarū e 10 cr.; 50=3 flor.; 100=5 fl.

Visulū Prea Sāntei Vergure Maria a Nāscētōrei de D-deu urmatū de mai multe rugăciuni frumōse. Cu icōne frumōse. Prețulū unui esemplarū legatū franco e 12 cr., 50 esemplare 5 fl., 100 esemplare 9 fl. v. a.

Epistolia D. N. Isusū Christosū. Prețulū unui esemplarū legatū și speditū franco e 15 cr.; 40 de esemplare 6 fl.; 100 esemplare 10 fl.

A se adresa la „CANCELARIA NEGRUȚU” în Gherla (Sz-ujvár. — Transilvania), unde se cumpără acțiunile tuturorū băncilorū române cu prețurile cele mai bune.